

Budget 2020-21

Awirek li ser Budçê

Kêmtirîna Bacan bo karkerên Jêhatî ên Australî

Bi gora vê bacê, Hikûmet biserra qasî \$17.8 milyarek ji bo alîkarî ku bo başûyîna aborî hêsatiyek ji dahata baca şexî pêşkêş dike, û li gel 12.5 milyarê din di ji bo 12 heyvên pêşe deman. Eva we bê ser ew \$ 8.1 milyarê ji bo hêsakirina bacê ku wê di sala hatinê 'income year' a 2020-21 wek di bin zagaona Plana Baca Hatina Şexsî hatîye yasakirin dê bête pêşkêşkirin.

Bigora goharînên Hikûmetê, wê kesayetî/şexis wê berjewendî ji bigrin ji ew Qonaxa 2' em a Plana pêşveanîna daxistinhen bacê, li gelvî ji bo-yekcar-kêmkirina bacê bo ew kesên xwedan hatinin –kêm –û navberîn wê di sala 2020-21 bête telafîkirin.

Pişgirîya avakirina xaniyan

Wekî beşek ji plana başbûna aborî jo bo afirandina kar, jinûve lêkirina aborîya me û ewlehîya pêşeroja Australîya, 10,000 zêdetir kiryarên nû ên yekemcar ên kirîna xanî wê zûtir bikaribin xaniyên xwe bikirin bi gor wextdirêjî ya First Home Loan Deposit Scheme – Porja Qaporê a Deynê Xaniyê Yekemî

Li gel wê qasî 10,000 cîh bêne peydekirin di sala 2020-21 da we yarmetî bo xaniyek nû an ji nûve hatîye avakir. Ev yeka wê garanîyek be bo ew kesên yekem car xanî dikirin an ji dixwazîn ji nûve xaniyek lêkin bi qasi radek herî kêmtir qasî 5 ji sedî, li gel garantî ya hikûmetê heta ji sedî 15 bo ew diravê kû bête deyinîkirin.

Veberhênana binsaziye

Ji estpêka pandemî ya COVID-19 Hikûmetê biserra sozê yarmetîyek qasî \$14 milya bo zûtir lêkirina binsaziyan ji bo çar salên tên daye. Ev proje wê pêşberî bide bo peydabûna 40,000 kara di dema avahîyê da.

Ev veberênan beşek ji a Hikûmetê wek rekor a 10-sal bo boriya veberhêna binesaziy ya transportê, kû hatîye berfirehkirin bo heta rada \$110 milyar û niha pişgirîya 100,000 karaên li seranserê welat dike.

Piştgirîya karzî û veberhênanê

Piştgirî kirina veberênan nû û herikîna dravê karsaziyê, Hikûmet yarmetîya kêmkirina miweqet a yarmetîyek bo bacê, ew yek wê amade be bo 3.5 milyon karsazîyan (jorî ji sedî 99'ê karsazîyan e) kû ew kar didine nêzikî 11.5 milyon karkeran. Ev teşwîq ji bo berhênanên qasî giranbahayîyek \$200 milyare, li 80 ji sedî bo hebûnên bînavber ên ji hêla karsaziyên ne madenî ne. Ji 7:30pm (AEDT) 6 Cotmeh a 2020 heta 30 Hezîran a 2022 karzîyên qazınca wan a salewextî heta \$5 milyar dikarin daxwazîya paşve wergirtina zêrarên kû di wê sala de li awûrên karsazîyên wan hatine bikin. Ew mesrefên di wê salê da ji bo amûrên hekdar hatine kirin wê ew hemû mesrefên paşve li wan were wegerandin dema hate dawazkirin.

Hikûmet wê mecal bide wan kampanyên xwedan qazınca heta \$5 milyar a salewextî ku daxwazî bikin bo windahiyên xû bi tevahî li li heber ew qezencên wan ên di sala bihûrî kû bacên wan hatîbûn daxistin ku bikaribin mesrefên hûndabûyînan xwe bidin. Ev yarmetîya bo bi paşdexistina xisarê wê amade be ji bo ew kamanîyên kû ji 1 miyonek heta 8.8 milyon karker didine xebitandin. Wê xesarên di sala 2020-21 cêbûne wê ji ew baca kû ji qazınca di sala 2018-19 hatîye bidesxistin were daxistin. Ew kamanyayên mafdêr dikarin hîlbijêrin ku ew vergeradin a bacê wexta wan serlêdanî ya xwe a bo vergera bacê a 2021-22 kir.

Australîya dîjîtal

Pandemî ya COVID-19 bi karanîna teknoloji ya dîjîtal ji alîyê karsaz û xerîdarên Australî bilez kirin û bû egera gelek ji wana bazirganîya xwe bi teherêk cûde nûjen kirin û di di dema crîzê da tevgêra operesîyonên xwe berdewam kirin.

Plana Bazirganî a Dîjîtal a Hikûmetê wê li ser vê rewşa bi lez wê bête avakirin bo piştevanî ya baştirin bo adaptekirina bi teknolojî ya nû di her beşên aborîyê da – ji hêla karsazî û xerîdarîyada.

Bi serda \$4.5 milyarê veberênanên din bo NBN Co wê broadbandek ultra-zû bo bi milyonan maltat û karsazîyan wê bîne. Dayîna diravî a \$29.2 milyon wê despêkirin a şebeka 5G zûtir bike

Hêsakirina bo baştirî kirin a karsazîyê

Kêmkirina astengên borkratîk xalek herî girînge bo Planê Baştirkirina Aborî a Hikûmethe ye bo Australîya. Ji bo vê ye Hikûmet hêsaniya dike bo karsazîyê da kû veberhênan, caran biafirînin, bersivêk zûtirîn bidin guhastinan û firsendan bi dest bixin.

Ti vê budçeyê de, dê Hikûmet:

- Rêzeyek fireh û dîjîtalize bi rêkûphek bo prosesa pêvajoyan
- Kêkirina rêziknamên kû ferzîya ne pêwîst a mesrefan û astengên li pêş çalekiyên karsazîyan
- Piştgirî bo çalekiyên karsaziyên biçûk heta baş bi serketin

Kredî bo îcarê a KarÇêker

Ev gavên nû ên Hikûmethe JobMaker Hiring Credit teşwîqeke wê yarmetî bide karsazîyan jibo afirandina kar di vê dema baştirbûnê da kardêr ku bikarin zêdetir kesên temen 16 heta 35 salî ên li kar digêr da li ser kar bicîh bikin. Job Maker Hiring Credit miftek stratejî a bo baştir xurtkirina aboriya Australîyayê ye.

Tê texmînkirin wê ev JobMaker Hiring Credit wê **yarmeti biki bo peydabûna 450,000 cîhê kar bo kesên cîwan** û wê mesrefa wê ji qasi \$4 milyar be ji bo sala 2020-21 heta 2022-23

Veberhênan li perwerde, jêhatîbûn û şagirtanîyê

Hikûmet pêşengîyek mezîn dide pêşveçûyîna jêhatîbûyîna wek beşek ji a Planê JobMaker. Ev berprîyarî ya hikûmetê wê yarmetî bike ji bo kes karek bidest bixin û garantî bo karên pêşerojan û jîrî û zanîyarîya pêdivê di ji bo van karan.

- Rahinerê kar/JobTrainer – berfirehîbûyîna ya hêzakar a Australîya
- Şagirtîyên nû ku alîkariya başkirina aborîyê bike
- Piştgirtî bo kesên li kar digerin
- Garantîyên bo peydekirina karan
- Bo Australîyan kursên wex-tkin bo jîrî û zanîyarîa têkildarê kar

Radeskirina ewlehîya aborî bo jinan

Hikûmet radestîya Beyanname Eweleîya Aborîya Jinan a sala 2020 dike bo Security Statement bo cîhbûyîna wan di nav hêza xebatê, bo baştirûyînek baştir rewşa wan a aborî û bi hêzkirina aborîya wana. Radesîya pakêtek qasî \$240.4 milyon wê firsên karbidestxistinê, yarmetî bo dêûbavan û yarmetî bo ew jînen hê dinav hêzakar dane.

Bi giştî li gelvane ji bernamên xarbidestistîna bo yarmetîkirina jinan da pêşengdar û pêşveçûyî bin, zêdekirina firsandan bo jinan di warên teknolojiya zanistî, endazyarî û matematîkê (STEM) da, karsazî û nav ew pêşesazîyên/industries kû di binserdeştîya mêranda ye.

Pişgirîya çêkirin û lêkolîn û geşedanê

Pandemîya COVID-19 rohnayî berda ser zincîrên dabînkirinê ên xwedan giringîyek krîtîk û ên xwedî kapasîteyek hilberînê nermik, adapteyî û nûjen.

Planê hikûmethê ê \$1.5 milyarî a bo Stratejîya Moderna Çêkirinê ji bo alîkariyek dem-dirêj bo başbûyîna aborîya Australîya ye.

Hikûmet veberênanek zêdetir wek \$2 milyar ji bo Lêkolîn û Geşedanê a Teşwîqa Bacê veqetandîye.

Ewlekarîya enerjîyê û refromhen sûkê

Seranserê welat, bihayê elatrîkê a navmalê ji Kanûna 2018 û virda qasî 4.7 ji sedî daketîye, ligel daketina bihayê firotina elatrîkê a girseyî di 12 mehên bihûrî da. Ji bo parazîya bihayê bingeşî, Hikûmet we bi peyarkirinên taybetî re bixebite ku nifşên belavkerên/generatoran zêde bike û wê Kabîneya Netewî bo pergalek bi bandorî û tîkel misoger be.

Hikûmet ewlehîya Australîya ya elatrîkê, petro û pêdivîyê xazê ji bo bihayên wan kêr bimîn e, karên nû bêtne afrirandin û pişgirî bo endistriya mehelî bête kirin.

Pişgirîya herêmên berxwedêr

Hikûmet berdewame bo pişgirî ya xwe bi ew herêmên Australîya ên li ber lehiyê, agir, bêavî û nihajî COVID-19. Bi rêya pakêta yarmetî a qasî \$550 milyon bi herêmanre Hikûmet wê berdewam be ji bo serketina ji bandorên xirab ên COVID-19. Ev yarmetî wê bê ser ew yarme berê a qasî \$1 milyar ku ji bo COVID-19 a Hêsakirin û Fona Başûnê.

Austraîyek zêde ewledar û berxwedêr

Hikûmeta Australîya binesaziya avê ava dike bo zêdebûyîna ewlehîya avê a qirna 21em, avakirina berxwedêriya herêmî, peydehiya kar, û sektora çandîniya me ya herî krîtîk dike. Veberhênanek 2 mîlyar ji bo projên nû ên di bin sîwana National Water Infrastructure Development Fund hatîye veqetandin. Ev yeka wê piştgirî bike bo binesaziya avê a nifşa nû bike.

Hikûmet dîsa li gel vê jî veberhênanek qasî \$270 milyon li ser Pakêta Veberênanîya Civaka Murray-Darling dike kû ev yeka wê tenduristîya Basin'ê baştir bike û yarmetî bo pêşveçûyîna aborî û jiyana civakîa navçê bilintir bike.

Bo garantî ya Bakûrê Australîa ku karibe bi berdewamî berjewendî ji binesazîyan bo alîkarî bi kargûzarîyên bingehî, Hikûmetê ji bo pênc salên din jî ew Tesîsatên Binesazîyên Bakûrê Australîya (NAIF) dirêjtir kirîye, heta Hezîrana sala 2026'an û krîterên deyndariya wê ji berfireh kirîye.

Parastina hawîrdora me

Hikûmet veberhênanek qasî \$47.4 milyon bo parastina deryame û baştirkirina tenduristîya we û yarmetîyek 29.1 milyon bo kêmkirina rîska qirêjîya kîmyewî li ser axa Commonwealth'ê bête kêmkirin.

Hikûmet wê ji bo çarsalên pêşî da wê beberhênanek qasî \$249.6 milyon ji bo modernîze kirina binesazîya dîsabikaranîn/recycling, xûrdekirinê bête kêmtir û dîsabikarî di hindirê Australîya da bête bikaranîn.

Pêşlêgirîn, kifşkirin û dermankirin a COVID-19

Di vê budçeyê da, Hikûmet veberhênanek qasî 4.9 milyar bo pivanên cûrbicûr ên tenduristîyê dike ji bo werdewamî Australî bikaribin biştgirîek lînêrîne û alîkarîyên din di dema vê pandemîyê da werbigrin. Bersivdanek nerm û pîvandbar bo

pergala/sîstema tenduristîyê a Australîya da bikaribe bersiv bide.

Biştgirîya Australîyan di dema pandemîyê da

Hikûmet alîkarîya bêhempa a daryî pêşkêşî Australîyan dike di vê dema pandemîyê a COVID-19 da, ji vana wek:

- Yarmetî ya dirvdayîna JobKeeper
- Alîkarîyên biserre zêde bo kesan
- Du Alîkarîya Diravdayîna Aborî bo kesên teqawidbûyî û wergirên mafdar ên din
- Bidestxistina diravê bo emekdarbûyîne bo demek mûweqet

Pêşeroja we, super' a we

Hikûmet pabendî dike da super'a Australîyan bo wan baştirîn bête xebitandin da ku teserûfên tewqwidbûna wan zêde bike.

Hikûmet reformên di bin şîara *Your Future, Your Super* (Pêşeroja we, Supera we) -çaksazîya qonaxa din a rojeva reform Hikûmetê ne da ye û wê qasî \$17.9 milyar dirav bo deh slaên dûhatîda bête berhevkin.

Hiştîna Australîyayê di ewleiyêda

Qabîliyetên ewlehiya sîber a Australia bi qewî ye, lê tehdîdên ew rûber dibin ên li ser online zêdedibin. Hikûmet wê bo Stratejîya Ewlehîya Sîberê wê dayîna qasî \$201.5 zêde biserre bide amadekirin.

Hikûmet piştgirîya ew kesên kû ewlehîya me diparêze bi dayîna \$300.2 milyon bo piştgirîya Polêsê Federal ê Australîya (AFP) ji bo qabîliyeta wan qewîtir bike da bo ewleîya Australîya di ev demên hawîrdorek tehdîdkar kû herî diçe tevlihev dibe

Piştgirîkirina herêma me

Australîya bi kûrahî ji bo istiqrara aramî, serfirazî û berxwedêra Pasîfikê, Baûrêrojilatê Asîya da xwedan berjewendiyek kûr û mayînde ye, di gavavêtinên li Pasîfikê da û insiyatîfên dinda xuya dike. Hikûmet ji bo başbûnê li herêma me di misogerîyê da ye:

- Veberhênani li ser Bernama Ewlehîya Tenduristî û Bidestxistina Vaksîn a COVID-19 li Pasîfik û welatên Baûrêrojilatê Asya
- Saziya Fînansekirin a Binsaziya Australî ya ji bo Pasîfikê
- COVID-19 Başbûyîn– Piştgirî bo Pasîfik û Tîmor Leste
- Radestkirina projeyên binesaziya ewlehîyê li başûrê rojavayê Pasîfikê